

တၢ်မံးလၢ် အတၢ်အိၣ် ကဒုလီၢ်အိၣ်အ့ၣ်စး လၢဝၢ်အပူၤ

Como နီၣ်ဟ့ၣ်ဝဲ အိၣ်အ့ၣ်စးနီၣ်လၢဟ့ၣ် ဒီးမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ကသုၣ်လီၢ် လၢအမ့ၢ်အခူၣ်လၢ ပုၤကညီ
ဒီး တၢ်မံးလၢ်ကိးမံၤဒဲးန့ၣ်လီၤ. ထံ, ဟီၣ်ခိၣ်ညၣ်, တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိ, ဒီးသ့ၣ်ထူၣ်ဝၣ်ဘိတဖၣ် ဟ့ၣ်
ဝဲတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၢ်လၢ တၢ်မံးလၢ် လၢအကဲထီၣ် တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ် လၢအဝဲသ့ၣ် အတၢ်အိၣ်
မူ လၢခိၣ်ဒုသဝီ အတၢ်အိၣ်တၢ်ယၤဝဲတရံး လၢအယံးကတိၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲနယုသ့ၣ်ညါတၢ်
အပူၤ, ကန့ၣ်ထီၣ်ဖိလံာ်ဖိအကလုာ် လၢတၢ်ဖးဖိ, ယုကွၢ်ချံးဖိတဖၣ် လၢသ့ၣ်ကူၤကျိၣ်တဖၣ် အ
ဖီလၢ, မ့တမ့ၢ် ကွၢ်ဖီကပုၤဖိတဖၣ် ယူၤဝဲဝဲၤ လၢထံဂၢၢ်နီၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. ဖဲနလဲၤဟးလိာ်ကွဲ တ
ဘျီလၢ်လၢ်န့ၣ်, နကထံၣ်ဘၣ် တၢ်အသိတမံၤမံၤန့ၣ်လီၤ.

**ထီၣ်အလွဲၢ်သူၤလၢ အဒဲးဆွဲၤဂီၤ
(Red-winged blackbirds)** ဘျီအသွံ
လၢအဘူးဒီးထံန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် အပူၤ
သီၣ် အကလုာ်လၢ အလီၤကဲလၢ (ခး-လ-
ရံ (cuck-la-reel!)) န့ၣ် တၢ်နီၣ်ဟ့ၣ်ဘၣ်အီၤ
လၢ တၢ်ကိၢ်ခါ ဒီကတီၢ်ညါ အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ချံး (Painted turtles) မၤလၢၤအသးခီဖျိ
လၢလီၤအသးလၢ သ့ၣ်ကူၤကျိၣ်လၢ အကၢ်
လီၤတဖၣ် အဖီခိၣ် ဖဲတၢ်ကိၢ်ခါ ဒီး ခုၣ်လီၤ
အသးယိာ်ယိာ် လၢနီၣ်အခံး ဖဲတၢ်ကိၢ်ခါ
အဆၢကတီၢ် အခါန့ၣ်လီၤ.

**အမဲရကၤ ဒုၣ်ကသုၣ်တဖၣ်
(American toads)** အိၣ်ခူသ့ၣ်
လၢ်လုဒီး တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိတဖၣ် အဖီ
လၢ် လၢကမၤခူၣ်အသး ဖဲတၢ်ကိၢ်
ခါ အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖိလံာ်ဖိယၢ်တဖၣ် ဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ် လၢ
Como နီၣ်အကဟိကပၤ— **ထီထီထွၣ်ဖး
ဒိၣ် (green darner)** တဖၣ်န့ၣ် အိၣ်ဝဲဒၣ်
တၢ်ဖိလံာ်ဖိယၢ် လၢအယူၤသ့အဂီၢ်တဖၣ်ဒီး
သးအလီၢ်ဆူကလံာ်စးတကပၤ လၢကဒိၣ်
ဒီး ဖဲကမၤတဖၣ် အပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ယုာ်ထံတဖၣ် (Muskrats) ဘျီ
ထီၣ် အသွံတဖၣ် ခီဖျိ ခုၣ်တၢ်ပူၤ
ဖဲထံဂၢၢ်နီၣ် တၢ်လီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

**တၢ်သးလီၢ်သးကျဲ လၢ မံးစံးစပံာ်
ထီၣ်ယူၤအကျိၢ် (Mississippi
Flyway) ဒီတကျိၢ်**

Como နီၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်လီၢ်လၢ ထီၣ်လၢ
အယူၤသးလီၢ်သးကျဲတဖၣ် ကအိၣ်ဘျီဒီး
မၤပျဲၤက့ၤ အဂီၢ်အဘါ ဖဲအလဲၤတၢ်လဲၤကျဲ
ဖးထီၣ်အဖၢမုၢ်ဖဲ မံးစံးစပံာ် ထီၣ်ယူၤအကျိၢ်
(Mississippi Flyway) ဒီတကျိၢ် ဖဲလၢ
မ့ၢ်ဒီး လဲၤစံးပတုာ်ဘၣ် ကိးနီၣ်ဒဲးအနီၣ်န့ၣ်
လီၤ. ထီၣ်အကလုာ်လၢ အကထီၣ်တဖၣ်
တနီၣ်တဘျီ သးအလီၢ်အကျဲ စးထီၣ်လၢ
ကလံာ်စးဖဲအအိၣ်ဆိးဝဲအလီၢ်ဒီးဖဲတၢ်
ဂီၢ်ခါ အဆၢကတီၢ်န့ၣ် လဲၤအိၣ်ဝဲဖဲတၢ်
လီၢ်လၢ အလၢဒိၣ်ထီၣ်ဖဲ, ကလံာ်
ထံး တၢ်ဆၢကတီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

**ထီၣ်လဲၤယးဖးဒိၣ်တကလုာ်
(Great blue herons)** လဲၤတၢ်
ကယီကယီ လၢထံဂၢၢ်နီၣ် လၢ
ကယုအိၣ်ညၣ်ဆံးဆံးဖိဒီး ဆၣ်ဖိ
ကီၢ်ဖိ အဂၢၤ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

Español
Hmoob
Somaliyeed
ကညီကျိာ်
Dakhóta

